

Järjestöbarometri 2026

-osajulkistus:

Lähes puolet valtakunnallisista järjestöistä joutunut epäasiallisen käytöksen kohteeksi viime vuosina

Lähes puolet valtakunnallisista järjestöistä joutunut epäasiallisen käytöksen kohteeksi

- 43 % eli lähes puolet valtakunnallisista järjestöistä on SOSTEn Järjestöbarometrin kyselyn mukaan joutunut viime vuosina epäasiallisen käytöksen kohteeksi
- Kyse on ollut muun muassa halventavasta tai vihamielisestä viestinnästä tai maalittamisesta esimerkiksi sosiaalisessa mediassa
- Keskimääräistä yleisemmin epäasiallista käytöstä ovat kokeneet päihdejärjestöt (73 %), mielenterveysjärjestöt (71 %), vammaisjärjestöt (53 %) sekä yleis- ja monialajärjestöt (75 %)
- Paikallistasolla epäasiallinen käytös on ollut selvästi vähäisempää, sillä vain viisi prosenttia paikallisyhdistyksistä kertoo joutuneensa sellaisen kohteeksi

Järjestöjen ja niiden toiminnan vähättelyä sekä valheellisen ja halventavien väitteiden levittämistä

- Yleisimmin epäasiallinen viestintä on ollut järjestön ja/tai sen toiminnan vähättelyä ja valheellisen ja halventavien väitteiden levittämistä
- Itse järjestöjen lisäksi sitä on suunnattu myös henkilöihin eli järjestöjen toiminnanjohtajiin ja muuhun henkilöstöön sekä toiminnan kohderyhmiin kuuluviin ihmisiin

Esimerkkejä järjestöjen kokemasta epäasiallisesta käytöksestä

- "Hyökätään ja vähätellään toimintaa. Hyökkääjinä poliitikot ja trollit." (vammaisjärjestö)
- "Jatkuva negatiivinen viestintä ja palaute eri asioista." (lastensuojelujärjestö)
- "Epämääräistä huuteluja ja nimeltä mainitsemista turhana toimijana, joka kuluttaa valtion rahoja, ikään kuin heitetty epäilyksen varjo ylle ilman spesifejä syytöksiä." (potilasjärjestö)
- "Organisaatiota ja erityisesti sen toimitusjohtajaa mollataan jatkuvasti X:ssä. Kyse on pienen porukan toiminnasta, johon myös tietyt poliitikot ovat liittyneet peukutuksillaan. Sääli erityisesti siksi, että toimintaamme koskevat väitteet ovat valheellisia." (yleis- ja monialajjärjestö)
- "Lomajärjestöjä kohtaan on käyty aktiivista maalituskampanjaa esimerkiksi X:ssä (ex twitter). Kampanjaan on osallistunut niin hallituspuolueiden edustajia kuin jopa ministeri." (lomajärjestö)
- "Somessa, lähinnä X:ssä kyseenalaistettu toimintaamme, rahoituksen tarvetta, halvennettu kohderyhmää ja ihmetelty henkilökunnan määrää ja palkkoja yms." (potilasjärjestö)
- "Vihamielistä epäasiallista somekeskustelua ja suoranaista mustamaalausta. Enimmäkseen kohdistuu organisaatioon mutta myös henkilöihin." (mielenterveysjärjestö)
- "Viimeisen vuoden aikana on ensimmäistä kertaa tullut someemme muutamia viestejä, jossa pääviesti on, että "tämäkin turha järjestö käyttää verorahoja kokoustamiseen ja johtajien isoihin palkkoihin." Koen, että tämä on seurausta julkisesta keskustelusta, jossa on kyseenalaistettu ilman faktatietoja järjestöjen työtä ja rahankäyttöä." (lastensuojelujärjestö)
- "Mukana keskusteluissa on tavallisia kansalaisia, mutta myös niin sanottuja trolleja, joiden tehtävänä on yrittää provosoida, vaientaa ja murentaa luottamusta toimijoihin ja asiantuntijoihin. Häirintää kohdistuu ajoittain myös yksittäisiin työntekijöihin, jotka viestivät somessa." (päihdejärjestö)

Järjestöbarometri 2026 -kyselyt

- SOSTE toteutti Järjestöbarometrin kyselyt 24.2. - 16.3.2026
- Kyselyihin vastasi:
 - 122 valtakunnallista sosiaali- ja terveysjärjestöä
 - 1 296 paikallisyhdistystä